

SOCIAL KONSEKVENSANALYS OCH BARNKONSEKVENSANALYS

DETALJPLAN FÖR BOSTÄDER OCH
VERKSAMHETER VID LORENSBERGS-
PARKEN INOM STADSDELEN LORENSBERG

ORGANISATION

Arbetet har genomförts på uppdrag av Göteborgs Stad.

Projektledare på Göteborgs Stad:
Sandra Trzil

Arbetet har genomförts av Norconsult Sverige AB.

Uppdragsledare: Karin Jern

Teknikansvarig och handläggare: Nora Harms

Samtliga illustrationer och foton har tagits fram av Norconsult om inget annat anges.

Uppdragsnummer Norconsult: 1075076

INNEHÅLL

Sammanfattning.....	4
---------------------	---

Inledning och metodbeskrivning...5

Bakgrund.....	5
Vad är en SKA & BKA?.....	5
Syfte.....	6
Metod & process.....	6
Styrdokument & kunskapsunderlag.....	7

Nulägesanalys.....9

Sammanhållen stad.....	10
Vardagsliv, samspel, lek & lärande.....	12
Hälsa & säkerhet.....	14
Identitet.....	16

Åtgärdsförslag.....18

Konsekvensanalys.....20

Sammanhållen stad.....	22
Vardagsliv, samspel, lek & lärande.....	24
Hälsa & säkerhet.....	25
Identitet.....	27

Slutsatser & rekommendationer...29

Slutsatser.....	29
Rekommendationer.....	31

Referenser.....33

SAMMANFATTNING

Göteborgs Stad planerar för förtätning med bostäder och lokaler i innerstadsläge i stadsdelen Lorensberg. En detaljplan för bostäder och verksamheter vid Lorensbergsparken tas fram. Detaljplanen innebär cirka 150 bostäder, verksamheter i aktiva bottenvåningar och ett parkeringsgarage som delvis ersätter det tillfälliga garaget. Tillgängliga och trygga stråk och mötesplatser ska binda samman planområdet med Lorensbergsparken och hela kvarteret.

En social konsekvensanalys och barnkonsekvensanalys som underlag till detaljplanen har tagits fram. Syftet med konsekvensanalysen är att beskriva konsekvenser av planförslaget, utifrån både sociala aspekter och barnperspektivet. Analysen har genomförts utifrån Göteborgs Stads metodik för sociala konsekvensanalyser och barnkonsekvensanalyser. Denna bygger på studier och analyser av tidigare material samt planområdet med omnejd och kunskapsinhämtande workshops med stadens berörda förvaltningar och bolag med flera samt med verksamheter i kvarteret.

Idag utgör kvarteret en viktig resurs med betydande lokalhistoriskt identitetsvärde för rekreation med Lorensbergsparken som bostadsnära park och som viktig grön plats för boende och barn i området. Planområdet är även en del av Göteborgs nöjes-, kultur och utbildningsstråk och utgör en viktig kulturell knutpunkt med Lorensbergsteatern, Stadsbiblioteket, Avenyn och Götaplatsen i direkt anslutning till planområdet. Det kulturella klustret är en viktig målpunkt för olika målgrupper från hela staden.

Planområdet upplevs delvis som otryggt och känns som en baksida. Det saknas även tydliga stråk och entréer till planområdet och det finns brister i utformningen och underhåll av parken.

Detaljplanen innebär positiva konsekvenser i form av nya bostäder, aktiva bottenvåningar och nya stråk och mötesplatser, samt förbättrad tillgänglighet intill Lorensbergsparken. Detta bidrar till en levande innerstadsmiljö med en trivsam och aktiv karaktär. De kulturhistoriska värdena tas upp genom gestaltningen och den arkitektoniska kvaliteten

av byggnaderna. Detaljplanen genomförande bidrar med nya bostäder i innerstadsläge, tar upp Stenstadens estetik, men förväntas inte att möta stadens ambitioner att motverka segregation.

Konsekvensanalysen har förutom att bedöma platsspecifika åtgärder även föreslagit medskick till hur detaljplanen kan förtydligas till kommande skeden för att utvecklingen i planområdet med omnejd ska bli så bra som möjligt i kommande planeringsled.

Översiktskarta, planområdet markerat i rött.

INLEDNING & METODBESKRIVNING

BAKGRUND

Göteborgs Stads byggnadsnämnd gav år 2020 i uppdrag till stadsbyggnadskontoret att ta fram en ny detaljplan som avser att pröva bostäder, verksamheter och parkeringsgarage i en del av kvarteret. Detta beslut har föregåtts av att byggnadsnämnden beslutade år 2016 att ge ett positivt planbesked för utveckling av området. Stadsbyggnadsnämnden tog i augusti 2023 ett inriktningsbeslut kring planområdets utformning och gestaltning.

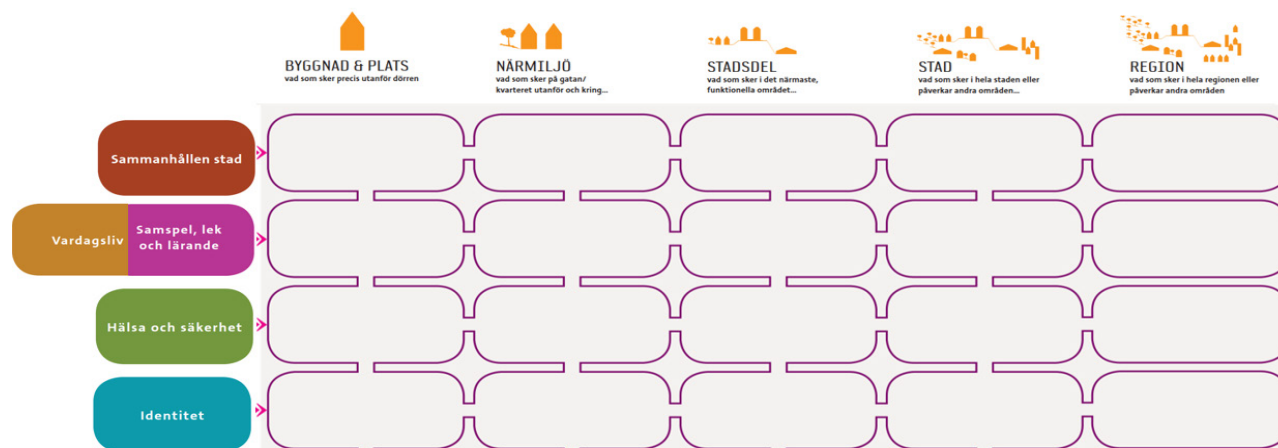
Området för detaljplanen ligger i ett strategiskt viktigt läge intill stadens kultur-, universitets- och evenemangsstråk och inom gångavstånd för knutpunkten Korsvägen. Platsen har bedömts lämplig att prövas för blandad bebyggelse med stor andel av bostäder med aktiva bottenvåningar med innehåll som stärker de omgivande stråken och Lorensbergsparken.

VAD ÄR EN SKA & BKA?

Social konsekvensanalys (SKA) är en analysmodell och hjälp i stadsutveckling för att kunna utgå från människors olika livssituationer och behov när en fysisk förändring ska genomföras och planerar utför målet av en socialt hållbar stad. Modellen används för att få ökad kunskap om platsen och för att identifiera viktiga sociala aspekter som behöver tas om hand i planarbetet. Den används också för att konsekvensbeskriva olika förslag till förändring (Källa: Göteborgs Stad).

En barnkonsekvensanalys (BKA) används för att lyfta in barns och ungas perspektiv för att kunna tillgodose deras bästa i olika planeringsskeden. Syftet med en barnkonsekvensanalys är att säkerställa att barns rättigheter finns med i beslutsfattandet inom en verksamhet. En barnkonsekvensanalys tar utgångspunkt i Barnkonventionen, kommunala samt nationella mål om barns behov av utevistelse, fysisk aktivitet och lek som är avgörande för barns hälsa och utveckling (Källa: Göteborgs Stad).

SKA/BKA

Bedömningsmatris med aspekter lodrätt till vänster och geografiska skalnivåer horisontellt högst upp. Matrisen på bilden har använts i detta projekt och är en sammanslagning av stadens matris för SKA och BKA.

SYFTE

Syftet med att göra en social konsekvensanalys som inkluderar barn- och ungdomsperspektivet för detaljplanen är att:

- Tydligt förmedla mål för social hållbarhet ur en helhetssyn (även utanför utredningsområdets gränser).
- Beskriva de sociala konsekvenserna av detaljplanen och bedöma dem mot befintliga värden och behov.
- Beskriva och analysera hur genomförandet av detaljplanen kan komma att påverka barn- och ungdomar och säkerställa hur planförslaget tar hänsyn till barnen och ungdomarnas bästa.
- Rekommendera åtgärder samt föreslå justeringar och/eller kompletteringar av detaljplanen för att bidra till ökad social hållbarhet.

METOD & PROCESS

Den metod som tillämpats för denna analys utgår ifrån Göteborgs Stads egen metodik för social konsekvensanalys och barnkonsekvensanalys. Metodiken bygger på en inventeringsfas med analys av nuläget. Nulägesanalysen visar områdets befintliga kvaliteter och utmaningar ur ett socialt perspektiv samt ur ett barnperspektiv.

Nulägesanalys baseras på analys av befintliga underlag, platsbesök och tidigare dialoger med bland annat stadens berörda förvaltningar och bolag. Den baseras även på resultatet av workshops med verksamheter och intressenter i närområdet.

Utifrån nulägesanalysen tas åtgärdsförslag fram. Därmed kan detaljplanen, med hjälp av denna analys, utformas så att den blir så bra som möjligt ur ett socialt- och barnperspektiv.

Efter nulägesanalysen och åtgärdsförslagen bearbetas genomförandestudiens förslag med hjälp av konsekvensanalyserna, det vill säga en analys av vilka sociala konsekvenser samt konsekvenser för barn som detaljplanens genomförande kan antas medföra.

Göteborgs Stads kunskapsmatriser för SKA respektive BKA har använts som verktyg. Matriserna består av en rad sociala bedömningsaspekter samt olika geografiska skalnivåer: byggnad & plats, närmiljö, stadsdel, stad och regionen (se bild på föregående sida). Aspekterna är:

Sammanhållen stad som handlar om sammanhang, kopplingar, gator och stråk samt hur lätt det är att ta sig till och hitta mellan olika platser och funktioner i staden.

Hälsa och säkerhet som berör bland annat trafiksäkerhet, trygghet, fysisk och psykisk hälsa samt bullerfrågor.

Identitet som handlar om hur människor ser och identifierar sig med en plats, kulturmiljö och historia, platsens karaktär samt attraktivitet och estetiska värden.

Rekommendationer tas fram för det fortsatta detaljplanearbetet liksom för genomförandefasen. Dessa rör först och främst planområdet men kan även ge förslag till angränsande närområden som berörs av detaljplanen, så kallade påverkansområden.

Analysen genomförs på en övergripande nivå ur ett helhetsperspektiv. Åtgärdsförslagen och rekommendationer formuleras så konkret som möjligt.

Processbild - arbetsprocess social konsekvensanalys och barnkonsekvensanalys Lorensbergsparken

STYRDOKUMENT OCH KUNSKAPSUNDERLAG

SKA/BKA:n utgår från kommunens vägledningsdokument:

Göteborgs översiktsplan.

Utvecklingsstrategier i Göteborgs Översiktsplan anger att det berörda området är en del av Stenstaden med följande rekommendationer:

- Värna och omhänderta Stenstadens befintliga värden och den platsspecifika karaktären av en sammanhållen och levande historisk stadsmiljö i utvecklingen av Göteborgs innerstad.
- Planera för att ändringar och kompletteringar av byggnader, stadsrum, infrastruktur och anläggningar ska ske med ett respektfullt förhållningssätt till befintlig gestaltad livsmiljö, kulturmiljö, det befintliga stadslandskapet, dess kulturvärden och den arkitektoniska helheten. Det kan göras med tillskott som underordnar sig den rådande karaktären och skalan, men också genom tillskott som förtydligar karaktären genom att kontrastera mot den.
- Se till att kompletteringar av stadsmiljön utgår från och tydligt motiveras i relation till befintliga värden i den gestaltade livsmiljön och kulturmiljön.
- Värna befintliga parker och naturområden och utveckla gröna stråk och samband mellan dem.
- Utforma och planera eventuella kompletteringar inom området, så att de inordnar sig i omgivande bebyggelses skala. Inom området är det inte lämpligt med höga hus.

Översiktsplanen bekräftar i övrigt Lorensbergsparkens betydelse och status som bostadsnära park.

Översiktsplanen antagen av kommunfullmäktige maj 2022 anger blandad stadsbebyggelse inom stadskärnan med kompletterande bostäder, service och arbetsplatser. Hänsyn ska tas till den befintliga bebyggelsens karaktär och kulturhistoriska premisser.

Planområdet ligger inom centrala Göteborg och ska spegla närområdets innerstadskaraktär. Översiktsplanen bekräftar Lorensbergsparkens betydelse och status som bostadsnära park för boende och verksamma i området.

Arkitekturpolicy för Göteborgs Stad

Arkitekturpolicy för Göteborgs Stad visar viljeinriktningen i staden kring arkitekturfrågorna – Göteborg ska utvecklas till:

- En attraktiv stad med stark identitet.
- En stad för människor.
- En modig förebild inom arkitektur.

Det kan bland annat innebära att ny arkitektur i staden ska förhålla sig till kulturhistorien, spegla vår nutid och stärka Göteborgs identitet för framtiden. Samt att stadsrummen ska vara trygga, tillgängliga och upplevelserika, med en omsorgsfull detaljering som tål att ses på nära håll.

Göteborgs övergripande stadsmiljöpolicy

Göteborgs övergripande stadsmiljöpolicy, och dess delar antagna i park- och naturnämnden, byggnadsnämnden samt trafiknämnden - Stadens Golv, Stadens Möbler, Stadens Träd, Stadens Färg och Stadens Ljus bland annat.

Det berörda området ligger i Lorensberg inom Stenstaden vars karaktär samt ledord i arbetet med policyn sammanfattas med klassiskt, stramt, elegant.

Barnkonventionen

Barnkonventionen är lag i Sverige från och med 1 januari 2020. Enligt den ska barnets bästa beaktas och analyseras i alla beslut som berör barn. Att utgå från ett barnperspektiv syftar på att tillgodose barnens behov och se till att barnens rättigheter tas till vara. Barnkonsekvensanalyser är därför en viktig del i stadsplaneringen för att ta fram relevant underlag för beslut i planeringsprocessen. Artikel 2, 3, 6 och 12 är särskilt viktiga att beakta inom den fysiska planeringen.

Workshops nuläge

Inom arbetet för den sociala konsekvensanalysen och barnkonsekvensanalysen i Lorensbergsparken har en digital workshop genomförts den 6 december 2021. Syftet med workshopen har varit att fördjupa förståelsen för platsen och skapa ett underlag till detaljplanearbetet. Workshopen har riktats mot verksamheter i och omkring området, så som:

- Pandox,
- Avenyförningen,
- HIGAB,
- Lorensbergsteatern,
- Park Lane,
- Stadsbiblioteket och
- Stadsteatern.

Barnperspektivet har fångats genom de vuxnas representation.

Mål för detaljplaneprojektet

I tidigt skede av planarbetet har stadens projektgrupp i samverkan med exploatören tagit fram mål för detaljplaneprojektet med utgångspunkt i relevanta inriktningar, mål och strategier i stadens strategiska dokument.

Hela kvarteret har möjlighet att lyftas genom den nya bebyggelsen; nya målpunkter, mötesplatser och stråk tillskapas och samband stärks inom kvarteret och med övriga staden. För att uppnå detta och skapa goda stadsbyggnadskvaliteter finns följande mål:

- Tillföra kvarteret ny bebyggelse av hög arkitektonisk kvalitet och en volymhantering som förhöjer stadsbils- och kulturmiljövärden samt har ett varsamt förhållningssätt till Lorensbergsparken.
- Skapa bostäder med attraktiva boendekvalitéer.
- Ge goda förutsättningar för aktiva bottenvåningar som stärker upplevelser i ögonhöjd i gaturummet och inåt kvarteret.
- Utveckla stråk genom kvarteret för i första hand gående och stärka omgivningen med platser för både aktivitet och vila.
- Stärka Lorensbergsparkens funktion utifrån dess kulturhistoriska betydelse och stadens grönstrategi.
- Förvalta platsens och omgivningens riksintressanta kulturmiljövärden och de kärnvärdena identifierade i kritiska punkter.
- Ha ett tillräckligt starkt och robust koncept för att

kunna utvecklas och genomföras utan att förlora centrala kvaliteter.

Mål för SKA/BKA Lorensbergsparken

Målbilden för SKA/BKA:n för Lorensbergsparken grundar sig i de ovan nämnda dokumenten och utgår från en helhetssyn på planområdet som sätter människor i förgrunden. Som en särskilt viktig och berörd målgrupp beaktas konsekvenserna för barn och unga i alla steg.

- Skapa enkel åtkomst, rörelsefrihet och orientering för alla - det gäller tydliga entréer till parken, vägar och kopplingar.
- Vidareutveckla parkens vardagsanvändning som grönområde för rekreation, återhämtning, för aktiviteter och lek och tillgången till dagens välbesökta kulturinstitutioner i planområdet.
- Ge goda förutsättningar för ett lugnt och tryggt kvarter som ökar välbefinnandet för människor i innerstadsmiljön, erbjuder en plats att dra sig tillbaka på och inbjuder dem att dröja sig kvar.
- Bevara ett kultuhistoriskt betydelsefullt kvarter för att lära känna och delta i estetiska och kulturella värden som denna plats för med sig.

NULÄGESANALYS

Utredningsområdet ligger centralt i Göteborg i anslutning till Götaplatsen, Kungsportsavenyen och Heden. Området ligger i ett strategiskt viktigt läge intill stadens kultur-, universitets- och evenemangsstråk och inom gångavstånd för knutpunkten Korsvägen.

Platsen upptar den östra delen av kvarteret i korsningen av Södra Vägen och Berzeliigatan. Sedan år 1994 finns ett tillfälligt parkeringsgarage där som nu avses rivas. Inom kvarteret finns också Lorensbergsparken samt Lorensbergsteatern, Stadsbiblioteket och Park Avenue Hotel; tre solitära byggnader med publikt innehåll och representanter för var sin tid. Kvarteret har en starkt offentligt öppen karaktär som skiljer sig från kringliggande bostadskvarter liksom Götaplatsens och Avenyns strikta paradmiljöer.

Nulägeskarta

SAMMANHÅLLEN STAD

Planområdet ligger mycket centralt i staden och det är lätt att hitta hit, både kollektivt och med bil. Kollektivtrafiken i planområdets närhet är väl utbyggd vilket gör det lätt att ta sig härifrån till resten av staden. Hållplatser finns vid Berzeligatan och Götaplatsen. En viktig kollektivtrafikknutpunkt i närområdet är Korsvägen. Den nya uppgången för Västlänkens station Korsvägen som ska byggas vid Johannebergsgatan, sydöst om stadsteatern, kommer att främja tillgängligheten till området ytterligare.

Idag kan planområdet nås med olika spårvagnslinjer eller bussar.

Kvarteret är omgivet av cykelbanor vilket gör att det är enkelt att röra sig med cykel mellan planområdet och resten av staden.

Planområdet ligger intill det utpekade *stadslivsstråket* Korsvägen - Avenyn. Genom Berzeliigatan och Södra Vägen kopplar stråket samman Avenyn och Korsvägen. Det fortsätter sedan längs med Östra Hamngatan och förbinder

därmed viktiga målpunkter. Det innehåller funktioner som knyter samman flera stråk och utgör entréplatser in till stadskärnan.

Planområdet ligger i omedelbar närhet till Götaplatsen och Avenyn.

Entréerna till planområdet är idag otydliga, både på grund av sin utformning och på grund av låg orienterbarhet. Som besökare är det svårt att förstå var man hamnar om man går in i kvarteret. Upprustningen av entrén vid stadsbiblioteket har bidragit till att denna nu används mer.

Platsbildningen i korsningen Engelbrektsgatan/ Södra Vägen, som är en viktig entré, upplevs både mörk, otrygg och otydlig och behöver förtydligas och rustas upp. Stråket som går in diagonalt i parken från denna entré upplevs som mörkt och gångvägen är ofta lerig under den blöta årstiden. Även ingången från Berzeligatan är otydlig och dess funktion som ett strategiskt viktigt stråk kommer att stärkas ytterligare när den nya västlänkstationen vid Johannebergsgatan är färdig. Entrén utgör fonden av Johannebergsgatan vilket gör att den hamnar i blickfånget om man

tittar mot kvarteret från stationsuppgången eller stadsteatern. Med en tydligare utformning av entréerna kan orienterbarheten i hela närområdet stärkas liksom Lorensbergsparkens identitet.

Parken utgör en form av mental barriär då den upplevs otrygg, bortglömd och mörk. Många väljer hellre de omgivande stora gatorna när man ska till andra sidan parken istället för att gena igenom den. Trots sin centrala plats upplevs parken som en baksida. Därför är det viktigt att arbeta vidare med fysiska och visuella kopplingar både inom kvarteret och till omkringliggande stad såsom Heden, Avenyn och Götaplatsen.

Parken bredvid planområdet upplevs idag som en baksida.

Idag sammankopplas kvarteret visuellt genom att Lorensbergsparkens träd samspelar med omgivande alléer längs Södra Vägen och Berzeliigatan.

Sammantaget utgör alla träd och alléer ett sammanhängande grönt nät som främjar såväl social som ekologisk hållbarhet. Kvarteret kännetecknas av överblickbarheten från Södra Vägen och läsbarheten därifrån är karaktäristisk för platsen med stadsteatern som syns i bakgrunden.

Allén längs Södra Vägen fortsätter i planområdets östra delen bredvid parkeringsgaraget mot Berzeliigatan.

Parkeringshuset utgör en fysisk barriär i kvarteret. Det är lätt för gående söderifån längs Södra Vägen att missa att det finns bibliotek, teater och bar inne i parken. Orienterbarheten genom utformning av den nya bebyggelsen kan uppnås med gestaltning av nya tydliga entréer och stråk på ett inbjudande sätt.

Idag finns det två infarter till parkeringsgaraget. En ligger precis bredvid Lorensbergsteatern från Berzeliigatan och en ligger på planområdets östra sidan från Södra Vägen och utsträcker sig längs med Lorensbergsparken.

Stråket längs Engelbrektsgatan fyller en viktig funktion då det används som parkering samt för varuleveranser för hotellet. Detta gör dock att stråket uppfattas som en baksida.

Tvärstråket mellan Avenyn och Södra Vägen heter Sophus Petersens Backe på västra delen från Avenyn och Karl Gerhards Plats på östra delen från Södra Vägen. Träden öppnar upp till Lorensbergsteatern.

Tvärstråket mellan Södra Vägen och Avenyn, Karl Gerhards Plats, utgör såväl ett viktigt torg för teatergäster, stråk för förbipasserande samt trafikförsörjning till alla byggnader i kvarteret. Träden längs med Sophus Petersens Backe understryker dessutom tillhörigheten till parken och förstärker dess samband och kontakt med Kungssportsavenyn.

Karl Gerhards Plats utgör idag ett stråk som sammanbinder Södra Vägen med Avenyn. Här med Lorensbergsteatern i skiktlinjen.

Barnperspektivet Sammanhållen Stad

- Barn och ungas rörelsefrihet begränsas av de barriäreffekter som trafikintensiteten på omkringliggande gator orsakar.
- Entréerna och viktiga stråk genom parken känns idag otydliga och oinbjudande. Parken upplevs som en baksida och kan därför utgöra en barriär för barn och unga. Bättre fysiska och visuella kopplingar skulle göra det enklare att uppleva denna centrala plats och skapa bättre tillgänglighet till ett lek- och vilorum även för barn och unga.

VARDAGSLIV, SAMPEL, LEK & LÄRANDE

I kvarteret och i närområdet finns en stor mångfald av service såsom bibliotek, museer, teatrar, restaurangstråk och butiker med mera. Detta innebär att området lockar en bred målgrupp från hela staden och regionen. Kvarteret och närområdet är en viktig kulturell knutpunkt och ingår i ett kluster av kulturella verksamheter.

Stadsbiblioteket är en viktig målpunkt för alla åldrar, särskilt för studenter och för förskolorna i närområdet samt för barn och unga i allmänhet.

Karin Boyes staty markerar ingången till Lorensbergsparksområdet och Sophus Petersens Backe

Stadsbiblioteket har ibland aktiviteter i parken som t.ex. utomhusundervisning. Det finns även en gemensam tanke bland de verksamheter som finns i kvarteret att tillsammans anordna en mindre utomhusscen i parken riktad mot barn.

Lorensbergsparken är en värdefull miljö både kulturhistoriskt och som bostadsnära park. Det genomfördes en upprustning av parken 2015. Parken har en viktig funktion som andningsrum och kontrast till stenstaden i ett i övrigt vältrafikerat och "hetsigt" stadslandskap.

Barnperspektivet

Vardagsliv, Samspel, Lek & Lärande

- Stadsbiblioteket ska fortsatt vara lättillgängligt. Det drar främst studenter, men även barn och unga, både läsare och för uppehåll i spelrummet. Förutsättningar för kulturella och pedagogiska aktiviteter i parken såväl som lek för barn och unga ska bibehållas. En utomhusscen i parken kan ytterligare stärka kopplingen mellan parken och biblioteket.
- Lekplatsen i parken, som i dagsläget är lite använd, bör vidareutvecklas för att bli mer tydlig som offentlig plats.
- Parken kan bli en grön oas och en mötesplats för alla om tillgängligheten och tillämpligheten för barn och unga förbättras och flera spontana besök möjliggörs.

Parkens strategiska läge mellan Heden och Götaplatsen innebär att den passerar av många människor men få går in i parken. Det finns behov av aktiviteter i parken som gör att platsen blir en målpunkt i sig och en plats man vill uppehålla sig på istället för en passage.

Generellt är det få barn som rör sig i parken idag. I parkens västra del finns ett konstverk i form av hästar för barn att leka med. Konstverket utgör en fin lekplats men den används väldigt lite. Den ligger i en ganska skuggig del av parken och nära hotellfastigheten vilket gör det otydligt om utrymmet är privat eller offentligt samt svårt att vistas där.

Sommartid solar folk och äter lunch i parken. Vid biblioteket på eftermiddagar och kvällar samlas ungdomar för skate och bike-tricks. På vardagar kommer många på morgonen för att parkera bilen för att sen gå vidare till jobb och på eftermiddagen hämtar de bilen igen. Under dagarna består den mesta aktiviteten i parken av transporter till verksamheterna samt en del som rastar hunden i parken. På helgerna parkerar många besökare i parkeringshuset för att gå och handla och gå på dagsföreställningarna på teatrarna. På kvällarna lockar teatern och nattklubben. När Bakfickans uteservering är öppen är det fler som uppehåller sig i parken vilket bidrar till en livlig stämning.

Det är viktigt att nattklubben har möjlighet att kunna finnas sida vid sida med de planerade bostäderna.

Överlag är upplevelsen av parken att den är folktom, har få spontanbesökare och behöver aktiveras ytterligare. Parkens kvaliteter behöver utvecklas och trots att parken har stora friytor

känns den inte öppen och välkomnande. De som vistas i kvarteret är framförallt de som har planerade besök till klubben, till biblioteket eller till teatern.

Karl Gerhards statyn i Lorensbergsparken med blick mot Södra Vägen mitt emot entrén till Lorensbergsteatern.

HÄLSA & SÄKERHET

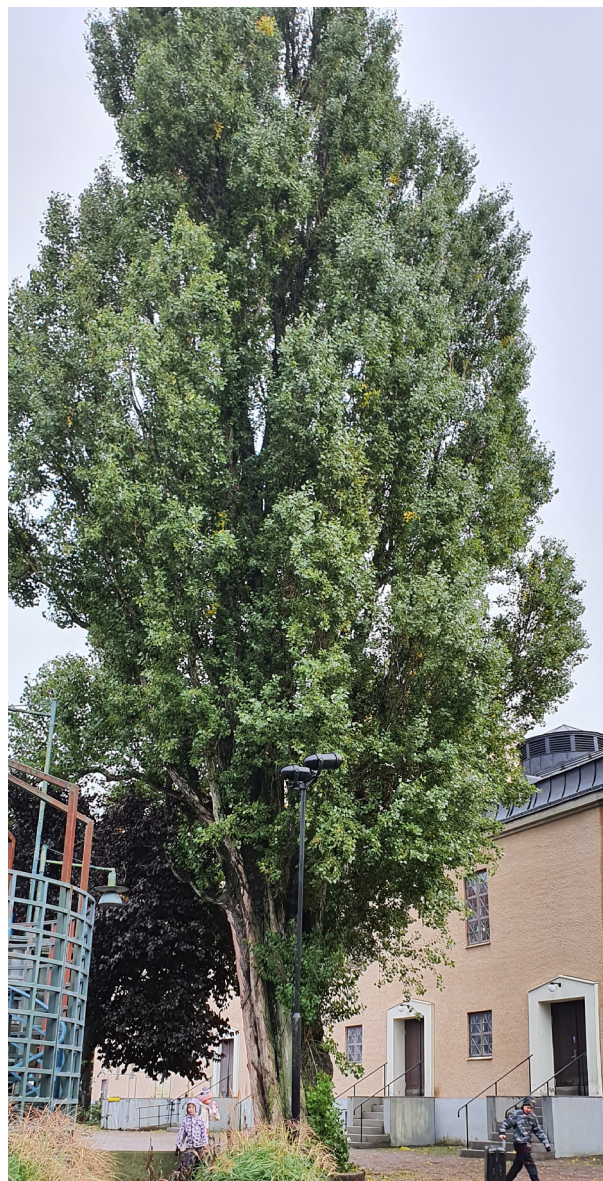
Lorensbergsparkens grönvärden och potential för samvaro kan lyftas genom förbättringar utifrån bland annat trygghetsaspekter, bullernivåer och luftkvalitet. Trafikintensiteten på omkringliggande gator innebär en otrygg och trafikosäker miljö, inte minst för barn.

Barns trafiksäkerhet hotas ytterligare av de många transporter som sker till kvarterets olika verksamheter dagligen framförallt på hotellets sida vid Engelbreksgatan. Transporterna skapar konflikt mellan gående och motorfordon. Detta är ett stort problem som samtliga verksamheter i kvarteret anser behöver lösas.

Parken är och ska förbli ett viktigt andningshål med både bättre luft och tystare miljö i ett i övrigt bullrigt område. Det är höga bullernivåer längs med alla gator runt kvarteret och miljökvalitetsmålen för luftkvalitet överskrids på omkringliggande gator. Det är viktigt att tillkommande bebyggelse gestaltas för ett bra mikroklimat vad gäller sol, buller, luftkvaliteten och vind.

Lorensbergsparken är ett värdefullt grönt inslag i stenstaden vilket är viktigt att bevara och vidareutveckla. I naturvärdesinventeringen för Lorensbergsparken och kvarteret konstateras det att naturvärdena inom området främst är kopplade till träden i parken. Påverkan på parkens träd (inklusive rotsystem) kan påverka naturvärdena negativt. Hela parken och träden är att betraktas som känsliga för byggnation och bör bevaras.

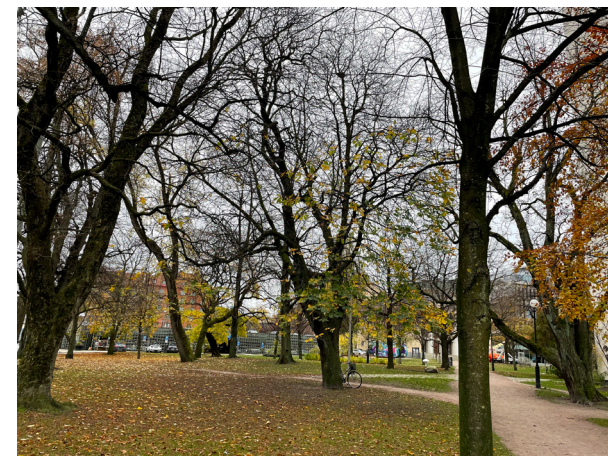
Ett av de skyddsvärda träden är poppeln som växer intill Lorensbergsteatern. Å ena sidan är denna

Poppeln som landmärke precis bredvid entrén till Lorensbergsparken och i anknäytning till det nuvarande parkeringsgaraget.

även en viktig identitetsmarkör i parken och kan fungera som en mötesplats. Å andra sidan bidrar poppelns rotsystem till att inkräkta och förstöra Lorensbergsteaterns byggnad.

Samtidigt som träden bidrar till mycket positivt, både för parken och för närområdet, har det lyfts som problematiskt att de hindrar ljus från att komma in i parken. Framför allt i det norra hörnet mot korsningen Södra Vägen/Engelbreksgatan skuggar träden och kvarteret präglas av en mörk och murrig känsla.

Lorensbergsparken med entrén från Engelbreksgatan.

Flera platser i kvarteret upplevs som otrygga. Parken känns undangömd och folktom. Parken beskrivs som tråkig och bortglömd vilket gör att få människor rör sig där. Den för närvarande otillräckliga belysningen i parken bidrar till en känsla av otrygghet och gör att förbipasserande undviker att gå igenom eller längs parken i mörkret.

En annan starkt bidragande faktor till otryggheten är den drogförsäljning som förekommer i parken.

Generellt sett används centrala platser nära nattliv, som samtidigt är undangömda och folktomma, för narkotikaförsäljning.

I Lorensbergsparken sker drogförsäljning framförallt i stråket mellan Lorensbergsteatern

och Stadsbiblioteket och i parkeringshuset, men även på övriga platser i parken. Vid åtgärder i Lorensbergsparken är det viktigt att vara uppmärksam på om problemen flyttar runt till andra platser i staden.

Lorensbergsparken med blick mot parkeringsgaraget och planområdet.

Barnperspektivet Hälsa & Säkerhet

- Området är väldigt otillgängligt för barn som på grund av omgivande trafikerade vägar inte kan ta sig hit på egen hand. Barns trafiksäkerhet hotas även inom området på grund av de många transporterna. Utformingen av området ska ta hänsyn till barnens säkerhet så att barn upplever cykel- och gångvägar som trafiksäkra, korta, ljusa och fria från kriminalitet.
- Grönområdet är väldigt värdefullt för barn och ungas hälsa, för lek, aktivitet, rörelse och som mötesplats och återhämtningsplats.
- Området omkring parken upplevs just nu som otryggt för barn och unga och som hälsorisk på grund av:
 - bullernivån,
 - luftkvaliteten,
 - trafikintensiteten,
 - dålig belysning och
 - drogförsäljningen.

Sidan av Lorensbergsteatern och stråket mellan Lorensbergsteatern och parkeringsgaraget från Berzeliigatan.

IDENTITET

Utredningsområdet är en publik del av staden som har lång tradition för både rekreation och som är en del av stadens nöjes-, kultur- och utbildnings centrum. Därmed har det ett stort betydande lokalhistoriskt identitetsvärde som uttrycks genom fästningsstaden, kulturens och utbildnings centrum samt stenstadens utbyggnad. I parken har det funnits både nöjespark, restaurang med festvåning och uteservering samt musikpaviljong.

Där parkeringshuset finns idag låg det tidigare en cirkus som revs i slutet av 1960-talet. Kvarteret med omgivningen är inte bara viktig för allmänheten, turism och kultur, utan är också ett populärt, exklusivt bostadsområde med centralt läge.

Cirkusen i planområdet och Lorensbergsparken runt 1900.
©Göteborgs stadsmuseum

Kvarteret utmärker sig genom en unik struktur där byggnaderna upplevs som solitärer i den i övrigt öppna parken vilket skapar en kontrast till de slutna stenstadskvarteren runtomkring. Kvarterets särartade uttryck gestaltar berättelsen om kvarteret och dessa kontraster är ett viktigt bidrag till berättelsen om hur staden har vuxit fram relativt fritt och dynamiskt.

Lorensbergsparken är framväxt ur Lorensbergs landeris trädgård och präglas i form och innehåll av asymmetrier och sammanstötande samhällsbyggnadsfunktioner. Parken och det gröna med sitt andningsrum håller kvarteret samman och bidrar starkt till särprägel från omgivande områden. Lorensbergsteatern är statligt byggnadsminne

och landets första reformteater. Salongen har över tid fått ett särskild kulturhistoriskt värde och gavelställning in mot parken är av stor betydelse för att bibehålla de historiska berättelserna.

Hotellet med sina två olika arkitektoniska uttryck är tidstypiskt för 1940/50-talet. Den låga tegelbyggnaden blir en annex som samverkar med Avenyn och tar hand om högdagens volym vilket gör den mindre dominant.

Hotellet Elite Park Avenue och baren Bakfickan från Karl Gerhards Platsen.

Stadsbiblioteket är idag Göteborgs mest välbesökta kulturinstitution. Stadsbiblioteket stod färdigt på sin plats i kvarteret i slutet av 1960-talet och renoverades på mitten av 2010-talet.

Huvudentrén till parken i korsningen Engelbrektsgatan/Kungsportsavenyn utgjordes förr i tiden av en portal. Att återknyta till platsens historia genom en liknande utformning av dagens entréer skulle kunna stärka det kulturhistoriska värdet samt tydliggöra kvarterets entréer och stråk.

Barnperspektivet

Identitet

- Det kulturhistoriska värdet och kulturinstitutionerna i kvarteret är en del av vårt gemensamma kulturarv som för barn och unga är viktigt att förstå och få ta del av.
- Den livliga kulturmiljön i Lorensberg - en del av Göteborgs innerstad - ska vara tillgänglig och likvärdig för alla göteborgare inom alla åldersgrupper.
- Områdets kollektiva kulturella identitet och estetik stärks även för barn och unga om planeringen utgår ifrån en gemensam helhetssyn och bjuder in unga för att kunna uppleva kvarteret.
- Tydliga parkentréer underlättar barnens vägar och skapa en tydlig estetisk entré till parken.

Entrén till Lorensbergsparken med portalen. ©Göteborgs stadsmuseum

Södra Vägen utgör ett historiskt viktigt stråk som än idag är en av stadens huvudpulsådror.

Hela kvarter ingår i Göteborgs Stads bevarandeprogram och ligger inom riksintresse för kulturmiljövården, Göteborgs innerstad. Som en del av innerstaden med stort kulturhistoriskt värde är utredningsområdet av väsentlig betydelse för närboende, kulturlivet, turister och ska vara tillgängligt och användbart för alla göteborgare.

Södra Vägen och cirkusen vid Lorensbergsparken, cirka 1969. ©Göteborgs stadsmuseum

ÅTGÄRDSFÖRSLAG

Dessa förslag till åtgärder utgår från platsens specifika förutsättningar med hänsyn till dess kulturhistoriska betydelse, innerstadsläge och grönområde. Åtgärdsförslagen är formulerade med helhetssyn så att de även omfattar åtgärder som möjligtvis inte kan integreras i detaljplanen. Med hänsyn till detta föreslås följande åtgärder.

SAMMANHÅLLEN STAD

Stärk samspelet med allén längs Södra Vägen norrut mot Heden. Detta bör gå hand i hand med att bevara de uppvuxna träden längs Berzeliigatan.

Bevara kvarterets funktion som kontrast till stenstaden. Kvarteret och framför allt parken har en viktig funktion som lugnare, tystare och grönt andningshål mitt i innerstadens puls vilket motiverar att parken ska bevaras helt intakt.

Stärk och tydliggör kvarterets entréer. Entrén från Södra Vägen bör omvandlas från entré för bilar till entré för fotgängare och cyklister. Korsningen Engelbrektsgatan/Södra Vägen som utgör entré till parken kan stärkas genom tydligare och väl belyst platsbildning. Ett sätt att förstärka entrén till Karl Gerhards Plats från Södra Vägen eller andra entréer är att återuppta den historiska lösningen och förstärka huvudentrén i form av en portal. Markbeläggningar och nivåskillnader kan vara ett annat alternativ för att synliggöra entréer.

Vidareutveckla parkens tvärförbindelse. Aktivera den diagonala tvärförbindelsen som går genom parken genom platsspecifika åtgärder i form av upprustning och ljussättning av grusvägen. Att kombinera fler målpunkter med tydligare entréer till kvarteret kan ytterligare aktivera tvärförbindelsen.

VARDAGSLIV, SAMPEL, LEK OCH LÄRANDE

Aktivera kvarteret. Tillkommande bebyggelse kan med fördel förses med publika bottenvåningar mot Södra Vägen samt Lorensbergsteaterns baksida. Detta främjar informell övervakning, trygghet och liv på platsen. Tillkommande publika verksamheter ska stötta kulturen varför det är passande med café/restaurangverksamheter. En mindre utomhusscen i parken kan fungera som en förlängning av Lorensbergsteaterns verksamheter.

Främja tydligheten mellan privat och offentligt. För att möjliggöra utevistelse för tillkommande bostäder och samtidigt bevara gränsen mellan offentliga och privata rum, ska utformningen tydliggöras så att såväl boende som besökare enkelt kan förstå var och hur kvarterets olika rumsligheter och ytor ska användas.

Förbättra kvarterets mikroklimat. Åtgärder för att förbättra luftkvaliteten ska vidare bearbetas i den mån det är möjligt genom att tillkommande bebyggelse gestaltas för ett bra mikroklimat vad gäller sol, dagsljus, buller och vind.

Förbättra tryggheten inom kvarteret. Arbeta med ljussättning för ökad trygghet i parken samt för att tydliggöra stråk och entréer. Framför allt i parkens mörkare partier. Ljussätt trappan mellan biblioteket och teatern.

Främja barns trafiksäkerhet. Trafiksituationen med transporter och angöring inom kvarteret behöver ses över så att barns trafiksäkerhet säkerställs. Barn och unga ska kunna röra sig i trafiken på egen hand på trygga, sammanhängande cykel- och gångvägar, säkra korsningar och ostörd av transporter.

IDENTITET

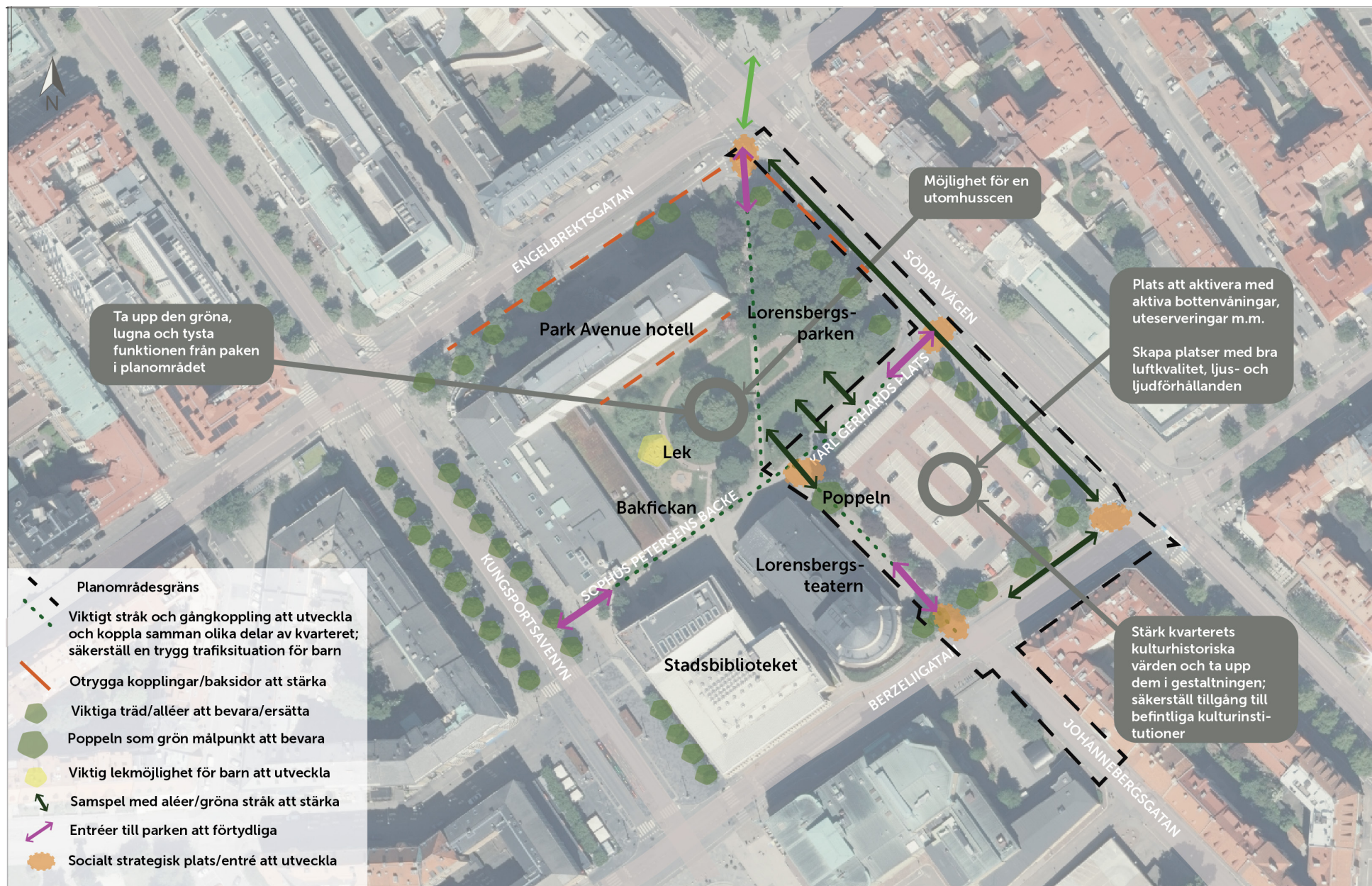
Bevara i möjligaste mån poppel. Trädet fyller en viktig funktion som både identitetsmarkör och mötesplats.

Bevara kvarterets arkitektoniska karaktär. Tillkommande bebyggelse kan stärka kvarterets karaktär genom att utgöra ytterligare en solitär med tidstypisk gestaltning. Detta skulle bidra till att bibehålla kvarterets karaktär med olika årsringar och tidstypologiska kontrasteringar.

Stärk den historiska berättelsen om platsen. Den nya bebyggelsen bör underordna sig Lorensbergsteatern för att säkerställa den historiska förankringen. Den historiska berättelsen om platsen kan ytterligare stärkas genom att bebyggelsen anspelar på cirkusen som låg på platsen där parkeringshuset finns idag.

Karta med åtgärdsförslagen

KONSEKVENSANALYS

I nulägesanalysen i föregående kapitel presenterades området med sina olika delområden utifrån aspekterna sammanhållen stad, vardagsliv, samspel, lek och lärande, hälsa och säkerhet samt identitet. Konsekvensanalysen som följer redogör för vilka sociala konsekvenser och konsekvenser för barn och unga, som ett genomförande av planförslaget bedöms innebära.

Konsekvensanalysen är utförd på ett koncept på planhandlingar inför samråd daterad 2024-05-15.

PLANFÖRSLAGET

Detaljplanen möjliggör ny bebyggelse, nya bostäder, service och funktioner i bottenvåningarna, i ett centralt läge i Göteborgs innerstad.

Befintlig parkering ersätts av ny bebyggelse som förtätar området med en gestaltning som tar avstamp i den klassiska arkitekturens kvaliteter. Detaljplanen ska säkerställa befintliga och framtida stadsbyggnadskvaliteter liksom kulturhistoriska och arkitektoniska värden.

Planområdet ligger i Göteborgs innerstad intill Lorensbergsparken och i nära anslutning till den kulturhistoriska intressanta Götaplatsen, Avenyn, Södra Vägen och Heden. Lorensbergsteatern, stadsbiblioteket och flera av stadens viktigaste kultur- och nöjesstråk ligger i direkt anslutning till planområdet.

Det nuvarande parkeringshuset kommer att ersättas med ny bebyggelse och ge plats för cirka 150 nya bostäder, centrumverksamhet så som restauranger och butiker, samt ett parkeringsgarage under mark. Byggnationen medför att befintligt parkeringshus rivs.

Markanvändningen är styrd till främst bostäder och skapar även underlag för utökade funktioner, som caféer och restauranger. Bebyggelsen föreslås utformas som ett kringbyggt kvarter i gräns mot omgivande gator och med en enhetlig byggnadshöjd som sänker sig något mot parken. Planen föreslår aktiva bottenvåningar med service och handel.

I mitten av det nya kringbyggda kvarteret ligger en privat bostadsgård.

En torgbildning föreslås mot parken bredvid poppeln. Offentliga vistelseytor som tillskapas ska gestaltas som en helhet med Lorensbergsparken och bidra till att stärka parkens funktion, både utifrån dess kulturhistoriska betydelse och stadens grönsplan. Torget medger angöring.

Poppeln föreslås bevaras som ett grönt kulturminne för att påminna om områdets parkkaraktär. Befintliga biotopskyddade träd utmed Södra Vägen ska ersättas med nya träd.

Stärkta stråk knyter samman området med de omliggande platserna och tydliggör entrén till Lorensbergsparken.

Sammanfattningsvis innebär planförslaget:

- Bostäder i centralt läge
- Offentliga bottenvåningar
- Torg för allmänheten mot parken
- Privat bostadsgård
- Närhet till brett kulturutbud
- Anknytning till befintliga kvarter

SAMMANHÅLLEN STAD

Planområdet ligger i ett strategiskt viktigt läge i Göteborgs stadskärna med Avenyns och Götaplatsens varierade kulturutbud. Korsvägen ligger också i närheten av planområdet. Området har därmed potential att koppla samman viktiga innerstadsstråk och att spela en central roll i kvarteret.

I kvarteret finns flera kulturella institutioner och historiska byggnader som planförslaget tar hänsyn till. En tydlig koppling mellan nya bostäder och de viktiga kulturinstitutionerna som Lorensbergsteatern skapas genom olika stråk och torgytor som säkerställer och förstärker tillgängligheten till befintliga funktioner.

Aktiva bottenvåningar runt hela kvartersbebyggelsen, med entréer mot både gatorna och Lorensbergsparken, knyter an till omkringsliggande områden, stärker dragningskraften i gatuhöjd och säkerställer stadsmässighet.

De nya byggnader möter den befintliga skalan i stadsdelen och kopplar an till de volymerna som finns idag. Detaljplanen föreslår bebyggelse som tar avstamp i Stenstadens kringbyggda kvarter och tar upp de klassiska gestaltungs-elementen.

Byggnaden mot parken trappar ner för att skapa en visuell övergång till gröna omgivningen. Det kringbyggda kvarteret består av byggnadsvolymer med höga höjder, som knyter an till kringliggande bebyggelse längs med Södra vägen och Berzeliigatan. Volymerna kan upplevas som höga och voluminösa jämfört med andra höjder och former i området, såsom Lorensbergsteatern.

Barnperspektivet Sammanhållen Stad

- Planförslaget skapar nya möjligheter för barn på en plats som tidigare inte var användbar eller intressant för barn. Möjligheten att röra sig inom planområdet bidrar till tillgång till befintliga funktioner som exempelvis parken. Med planens genomförande kommer parken vara en mer attraktiv plats för barn och unga att vistas och leka på.
- En skyddad gemensam bostadsgård planeras i planområdets centrum. Det är positivt för barn att växa upp i en miljö där det är möjligt att träffa och leka med andra barn. Det kan skapa en vi-känsla för barn och bidrar till grannskapets sammanhållning.
- För att området ska vara attraktivt för barnfamiljer, förutsätter det att det finns lägenheter med tillräcklig storlek.
- Planförslaget fokuserar på att tillskapa nya bostäder i centralt läge och siktar inte särskilt på att skapa nya platser och lektytor för barn.

Mot Lorensbergsparken skapas ett offentligt torg som bjuder in till kvarteret, sammankopplar ny bebyggelse med befintliga institutioner och skapar en ny målpunkt. En ny allmän tillgänglig mötesplats bidrar positivt till kvarterets sammanhållning och skapar en ny offentlig vistelseyta. Torget har potential att stärka Lorensbergsparken och kan skapa en tydlig övergång till parken. Torget bidrar också till förbättrad tillgänglighet till Lorensbergsteatern. Utformningen av det publika stadsrummet kopplas samman med omgivande gator och viktiga stråk.

Uteserveringar på torget kan stärka parkens attraktionskraft och skapar en ny trivsamt mötesplats med innerstadskänsla. Det centrala torget med möjlighet för uteserveringar kan attrahera besökare och bidrar till mer aktivitet för angränsade verksamheter och för parken. Detta gör kvarteret levande och bidrar till torgets trygghet. Torgrummet kan därmed förlänga Göteborgs nöjesstråk och ytterligare koppla samman Södra Vägen med teatern, hotellet och klubben Bakfickan med Avenyn. Det bidrar till förbättrad tillgänglighet till de befintliga verksamheterna och en mer levande och varierande gatumiljö som förstärker kvarterets karaktär.

Torget medger angöring och in- och utfarten till det föreslagna underjordiska parkeringsgaraget ligger i anslutning till torget längs Karl Gerhards Plats. Det kan ha negativa effekter i form av barriärverkan mellan den nya bebyggelsen och parken. Redan idag används Karl Gerhards Plats för transporter till teatern och Stadsbiblioteket. Transporter och angöring till nya bostäder och verksamheter tillkommer. Sammantaget medför

planförslaget fler fordonsrörelser på Karl Gerhards Plats än idag. Det blir viktigt att denna väg inte blir tillgänglig för enskild trafik, utan endast tillåter transporter som inte går att lösa på annat sätt. Fordonsrörelser som bara sker i en riktning ger förbättrad trafiksäkerhet. Vägutformningen kommer lägga grunden för hur den upplevs.

De tydliga och inbjudande entrépunkter vid parken kan bidra till tillgänglighet till hela området. Befintliga stråk längs Södra Vägen och Berzeliigatan förstärks genom placering av byggnader och träd. Med poppeln som mål stärks även kopplingen till det nya kvarteret från Södra Vägen och Berzeliigatan.

Tillgängligheten till övriga byggnader och verksamheter i kvarteret bibehålls genom att befintliga stråk finns kvar. Tillgängligheten till och trivseln vid Lorensbergsteatern har potential att förbättras genom den nya mötesplatsen vid poppeln.

Siktlinjerna till Lorensbergsteatern är viktiga att bevara så att det blir enkelt att orientera sig och att området blir visuellt sammankopplat. De stora byggnadskropparna riskerar att överskugga de befintliga kulturella byggnaderna, som Lorensbergsteatern, och siktlinjer från Heden och Södra vägen riskerar att försvinna med det föreslagna höga våningsantalet.

Det finns ett försök att skapa en fortsättning av parken längs `teaterstråket` med ytterligare träd och gröna strukturer som skulle kunna bidra till en ännu mer sammankopplad känsla. Dock kan det utgå ifrån att det handlar om enstaka träd och den nya bebyggelsen lämnar inte mycket plats till ny grönska. Bostadsgården riskerar dessutom

att inte få tillräckligt med solljus, vilket kan skapa utmaningar att plantera nya träd och grönytor. Många befintliga träd tas bort och ersätts med nya. Det är bra om det planeras in tillräckligt mycket plats för träden att kunna bli stora. Planerad plantering av nya träd längs Södra Vägen binds ihop med parken och skapar en förlängning av grönstråket och allén mot Heden. Detta skapar visuell anknytning. Trädplanteringen längs Södra Vägen kan även skapa en känsla av att parken växer åt öster, vilket är positivt för grönstrukturen i hela kvarteret.

Ett genomförande av detaljplanen medför en minskning av allmänt tillgängliga parkeringsplatser i ett centralt läge. Minskningen av parkeringsplatser i den offentliga stadsmiljön bidrar positivt till en hållbar utveckling av staden och påverkar därmed också människornas upplevelse av platsen positivt. Detaljplanen medför stora positiva förändringar utifrån ett socialt perspektiv och möjliggör för en helt ny användning av platsen. Det finns stor potential för nya identitetsskapande element vilket kan göra hela kvarteret mer tillgängligt och inbjudande. Tillgången till parken och teatern förbättras med planförslagets genomförande och kvarteret blir generellt mer integrerat i omgivande urbana strukturer. Planförslaget förbättrar tillgängligheten för fotgängare och cyklister och prioriterar hållbara mobilitetsformer.

Upplåtelseformer regleras inte i detaljplanen. Enligt avtal med kommunen ska dock kvarteret innehålla både bostads- och hyresrätter. Vid ny exploatering är det viktigt att arbeta med strategier som kan skapa ett blandat utbud av upplåtelseformer och varierande lägenhetsstorlekar samt strategier för att hålla nere hyrorna i Göteborgs innerstads

bostadsbestånd för att möjliggöra mångfald och social blandning i innerstaden. Diversifierande planering kan aktivt undvika ytterligare segregation och gentrifiering. Det är positivt att det tillkommer bostäder i innerstadsläge. Rimliga priser och blandat utbud bidrar till att området bjuder in och inkluderar alla göteborgare.

VARDAGSLIV, SAMSPEL, LEK & LÄRANDE

Planförslaget erbjuder en blandning av olika boende- och servicefunktioner i innerstadsläget. Aktiva bottenvåningar gör planområdet mer levande. Det är positivt att nya bostäder och arbetsplatser skapas. En blandning av bostads- och hyresrätter har fördelen att boende med olika ekonomiska förutsättningar har möjlighet att flytta till området. Ett blandat utbud som bjuder in olika målgrupper kan undvika en alltför kommersiell inverkan och motverka gentrifiering.

I kvarteret finns det funktioner som har öppet på kvällar och nätter vilket lockar unga vuxna, turister med flera, såsom baren Bakfickan som ligger i hotellets låga byggnadsdel med entré från parken. En blandning av butiker och restauranger som tilltalar olika målgrupper livar upp andra tider på dygnet.

Torget mot parken bredvid poppeln blir en viktig allmän plats. Aktiviteter i bottenvåningarna gör torget levande och bidrar till en trevlig innerstadsatmosfär. En primär mötesplats skapar platsbildning och torget med lokaler och olika verksamheter skapar en tydlig stadsrumsstruktur. Nya bostäder, verksamheter, samt nya mötesplatser, kommer också att kunna aktivera kringliggande funktioner och ge ett positivt bidrag till de boendes vardag och skapar nya utrymmen för samspel på allmänna platser. Placeringen av torget mot parken har stor potential att även aktivera Lorensbergsparken och göra den attraktivare. Att torget även samspelar med den naturliga platsbildningen rund poppeln är positivt. Det skapar potentialen att torget blir en viktig ny målpunkt för hela kvarteret.

Den privata bostadsgården ligger skyddad i det kringbyggda kvarteret och erbjuder goda möjligheter för boende och barn att vistas utomhus i boendemiljön, leka eller vila. Solförhållanden är dock inte optimala så att gården förväntas vara ganska skuggig. Det är positivt att de privata och offentliga utomhusmiljöer är tydliga för alla. För att skapa lek- och lärandesituationer i kvarteret och ett kvalitativt vardagsliv för alla är en säker trafikmiljö viktig. Gemensamma lokaler för samvistelse i bostadsgården kan bidra till en lokal sammanhållning och erbjuda trivsamma vardagsmiljöer för de boende i området.

Planområdet kommer fortfarande vara trafikerat, delvis med tunga transporter till olika verksamheter. Karl Gerhards Plats kommer även fortsättningsvis att vara trafikerad av transporter, liksom förbindelsen längs teaterns östra sida. Fler tillkommande verksamheter och boende i området betyder mer trafik. Det kan skapa en barriär mot parken. För att nå parken måste en trafikerad stråk där lastbilar färdas korsas. Det finns därmed fysiska hinder mot parken. Stråkets utformning längs Karl Gerhards Plats är viktig för att skapa en trivsam miljö mellan ny bebyggelse och befintliga funktioner som teatern och parken. God sikt, gestaltning och material som manar till låga hastigheter kan hjälpa att utforma platsen. Jämfört med vägarna omkring kommer Karl Gerhards Plats ändå vara ett stråk med lite trafik. Det är viktigt att gång- och cykeltrafiken kommer att prioriteras och att det finns trafiksäkra möjligheter att ta sig intill planområdet som gående eller cyklist.

Barnperspektivet Vardagsliv, Samspel, Lek & Lärande

- Planförslaget medför inga nya funktioner som specifikt kommer locka barn och ungdomar. Den skyddade bostadsgården skapar dock en plats för lek- och lärmiljöer och bidrar till att förbättra barns livsmiljöer. Den ger möjligheten för barn att röra sig fritt och säkert på egen hand.
- Informella mötesplatser utan konsumtion är viktiga för ungdomar. Biblioteket och Lorensbergsparken erbjuder konsumtionsfri aktivitet i området men i planområdet är det sannolikt att restauranger och caféer kommer att dominera.
- Nya bostäder och en attraktiv innerstadsmiljö kommer dock att göra parken och dess lek- och vistelsemöjligheter attraktivare även för barn och unga.
- Planförslaget medger inga nya ytor eller funktioner som riktar sig aktivt till barn eller unga. Om Lorensbergsparken rustas upp är det positivt om funktioner för barn och unga prioriteras.

HÄLSA & SÄKERHET

Planförslaget föreslår nya bostäder och verksamheter på en plats, som idag är otrygg, vilket medför stora positiva sociala konsekvenser utifrån många hälso- och säkerhetsaspekter. Det skapas bra förutsättningar för att området ska bli mer levande under fler timmar på dygnet. Nya bostäder med lokaler i bottenvåningarna kommer att bidra till ökad trygghet genom att området blir mer befolkat. Omvandlingen från ett parkeringshus till ett bostadsområde med aktiva bottenvåningar kommer göra det tryggare och trevligare att röra sig i området. Planens genomförande kommer att bidra till en mer mänsklig miljö.

I nuläget finns det många verksamheter i närområdet som är aktiva på kvälls- och nattid, vilket är bra att komplettera med handel, kontor, service eller kulturverksamheter som är öppna dagtid. Ett blandat utbud skapar bra förutsättningar för trivsel för olika målgrupper och bidrar till att göra området tryggt. Ett område känns tryggare när det rör sig olika typer av människor i området. Blandade boendeformer, bostads- och hyresrätter, samt verksamheter som tilltalar olika åldersgrupper gör ett kvarter levande och bidrar till tryggheten. Möjligheter till uteserveringar till parken medför stora positiva konsekvenser utifrån ett socialt perspektiv. Det kan bidra till att hela kvarteret, Lorensbergsparken och området runt om hotellet upplevs tryggare på grund av ökad mänsklig aktivitet.

Planförslaget medför ett kringbyggt kvarter med tydliga linjer, där privata och offentliga ytor är tydligt separerade ifrån varandra. Det kan bidra till överblickbarheten och tryggheten i kvarteret.

Tidigare var planområdet en otrygg plats med mörka hörn, där kriminalitet och nedskräpning var dagliga problem. Inbjudande entréer, nya mötesplatser och aktiva bottenvåningar främjar tryggheten.

Planen föreslår hög bebyggelse, jämfört med idag, som kommer vara synlig från olika håll. Detta kan bidra till en förbättrad orientering i hela stadsdelen och främja tryggheten. Det nya kvarteret smälter in i omgivningen med en liknande gestaltning vilket kan också göra orienterbarheten svårare till en viss del om det finns för få framträdande element som sticker ut. Det är sannolikt att viktiga funktioner så som teatern och biblioteket inte kommer att vara synliga från alla håll på grund av den höga nya bebyggelsen. Det kan ha en viss negativ effekt på orienterbarheten.

Planområdet möjliggör tillkommande restauranger och barer med uteserveringar som kan innebära störningar för boende i området. Här överväger dock positiva effekter med aktiva bottenvåningar som bidrar till ett aktivt stadsliv och ökar tryggheten.

Utifrån ett hälsoperspektiv och med hänsyn till platsens identitet kan det medföra negativa konsekvenser att stora äldre träd längs Berzeliigatan, samt den biotopskyddade trädallén längs Södra Vägen kommer tas bort. En ny allé ska planteras som ersättning vilket är positivt. Placeringen av träden är genomtänkt och knyter an till alléerna i området. Ändå kan nya planteringar inte ersätta de identitetsskapande värden av gamla träd. De nya träden längs Södra Vägen och Berzeliigatan kan bidra till positiva hälsokonsekvenser. Det är positivt om så många träd som möjligt planteras som har

Barnperspektivet

Hälsa & Säkerhet

- För att öka tryggheten för barn och unga bör området utformas med blandade funktioner och service så att området kan vara befolkat. Genom att skapa ett nytt bostadsområde med aktiva bottenvåningar och mötesplatser, kommer barns rörelsefrihet öka. Den skyddade bostadsgården ger goda möjligheter för barn att röra sig fritt i en bilfri miljö.
- Tydliga kopplingar till Lorensbergsparken kan förstärka dess attraktivitet för barn.
- Planen föreslår tät bebyggelse med få friytor och det är sannolikt att de verksamheter som tillkommer riktar sig främst mot vuxna.
- Bokbussar och transporter till teatern samt viss avfallshantering till befintliga verksamheter finns idag och blir kvar. Transporter till tillkommande verksamheter tillkommer. De trafikerade vägar kan vara en risk för barn att röra sig trafiksäkert på torget. Det är viktigt att minska den motoriserade trafiken så mycket som möjligt.

potentialen att bli stora, som kan bidra till den ekologiska mångfalden och därmed hälsan och välbefinnande för människor i planområdet. Det är viktigt att även andra grönytor realiserats och förbättras med detaljplanens genomförande. Det ska finnas så många gröna detaljer som möjligt för att tydliggöra parkkaraktern. Det är därför positivt om det blir planteringar på bostadsgården. Kommunens avsikt är att parken ska rustas upp och bland annat kompletteras med nya träd samt att entrén från Engelbrektsgratan ska göras tydligare och mera inbjudande. Det blir viktigt att parken inte blir ännu mörkare än idag.

Med en klar utformning av grönstrukturen och parkens entréer kan planområdet medföra positiva konsekvenser för hälsa och trivsel.

Planförslaget medger bostäder i en bullerutsatt miljö med dålig luftkvalitet. Det är positivt om det planeras för lägenheter som har fönster mot bostadsgården som har en god luft- och ljudmiljö. Dessutom kan nya träd som planeras längs gatorna bidra till en förbättrad luftkvalité.

Med hänsyn till luftkvaliteten och trafikmängden är infarten till parkeringsgaraget placerad mot parken med infart från Södra Vägen för att minska utsläpp och trafik längs Berzeliigatan. Detta gynnar också trafiksäkerheten i området när infarten placeras där det redan finns trafik. Det är generellt positivt att trafiken inom planområdet är begränsad till transporter till verksamheter i närområdet. Trots det är det viktigt att minska trafikmängden så att så lite transporter som möjligt kör in i planområdet. Taxitrafiken och övriga motoriserade transporter som inte behöver komma så nära verksamheterna som möjligt, kommer dock fortfarande trafikera inom planområdet,

vilket bidrar med ökad trafik. Det skapar dock mer mervärde för en trevlig kvartersmiljö att plantera träd längs Södra Vägen än att anlägga parkeringsfickor.

Trafiksituationen ska vara så överblickbar som möjligt. Enligt planen ska både tung trafik med transporter och angöring, samt torg rymmas på Karl Gerhards Plats. Utformningen blir särskild viktig så att det blir ett stråk som ansluter till parken och torget på ett trafiksäkert sätt och på gåendes villkor. Genom att i genomförandet och vid framtida trafikreglering endast tillåta en färdriktning höjs trafiksäkerheten.

IDENTITET

Områdets karaktär kommer att förändras från ett parkeringshus till ett bostadsområde. Detaljplaneförslaget ändrar funktionen till bostadsbebyggelse på en plats som under lång tid bara använts för parkering. Detta kan påverka framtida generationers koppling till området positivt och skapa en ny identitet.

Stadsdelens estetik är präglad av Stenstadens karaktär med raka linjer, byggnader i rött och gult tegel och slutna kvarter. Planförslaget tar i Stenstadens gestaltning och klassisk arkitektur som dominerar runt omkring planområdet. Anknytningen till befintliga strukturer skapar identitet för framtida boende, besökare och för hela kvarteret.

Planen föreslår ett slutet kvarter med stora volymer och ett våningstal som återspeglar kringliggande byggnader längs Södra vägen. Bebyggelsen trappar ner en våning mot parken för att skapa en mjukare övergång. Från Södra vägen kan husvolumerna upplevas som stora. Jämfört med den nuvarande situationen i planområdet förändras kvarteret och kan upplevas som mindre "öppen", eftersom den låga skalan som finns idag byts ut mot hög bebyggelse. Det är möjligt att den nya bebyggelsen kommer att överskugga omkringliggande identitetsdrag, såsom Lorensbergsteatern. Så mycket som möjligt av de kulturhistoriska värdena bör tas upp genom nya gestaltningselement.

Parken, Lorensbergsteatern och biblioteket som viktiga kulturella institutioner bör vara så synliga som möjligt för att deras identitet ska kunna stärkas. Den planerade bebyggelsen kommer

att ha en högre höjd och större volymer. Genom kvalitet och gestaltningen kan det väcka uppmärksamhet och värde. Siktlinjer till de olika institutioner från olika håll finns inte kvar. Lorensbergsteatern kommer att döljas härifrån och siktlinjen till Stadsteatern försvinner, vilket kan ha viss negativ effekt för orienterbarheten och identitetsbildning i kvarteret.

Den nya mötesplatsen mot parken blir ett nytt publikt stadsrum, sammankopplar planområdet med det omkringliggande området. Allmänna mötesplatser bidrar till en attraktiv stadsmiljö, bjuder in allmänheten att vistas i området och kan skapa gemenskap i grannskapet. Gemensamma platser bidrar till att skapa identitet. Här finns potential i utformningen att skapa en tydlig entré som bjuder in i kvarteret.

Tillkommande aktiva bottenvåningar med caféer, restauranger och butiker skapar fler anledningar till att uppehålla sig i området, vilket kan vara en identitetsskapande faktor.

Cirkusen som förr i tiden var viktig målpunkt kan med sin speciella funktion och form ge inspiration till gestaltningen. Det är positivt om gestaltningselement tas upp som påminner om de kulturella aktiviteterna i kvarteret.

För att stärka platsens nuvarande identitet är det positivt att de identitetsbildande träden såsom poppen bevaras. Som ett viktigt landmärke med historiskt värde och som karaktärsbildande grön målpunkt och naturlig mötesplats för kvarteret är det en positiv åtgärd att behålla poppen och området gröna karaktär som ett rekreationsområde. Att den centrala mötesplatsen placeras vid poppen, stärker trädets

Barnperspektivet Identitet

- Barn och unga ska också kunna känna meningsfullheten av historisk identitet. Därför behövs det gestaltningselement som gör det lätt att identifiera sig med och lära sig om platsens historia.
- Barn ska kunna röra sig ute i den omedelbara närheten av bostaden för att kunna skapa en känsla av samhörighet och en relation till platsen. Den nya mötesplatsen förbättrar möjligheten att skapa gemenskap och aktivt delta i närområdet. Parken och teatern stärks av det nya torget och skapar ett trivsamt stadsrum för olika åldrar.
- Det planeras inte för specifikt riktade insatser för barn, vilket kan göra det till en utmaning för barn att känna sig hemma och delaktiga på platsen. Det är positivt om barns lekmöjligheter utvecklas, exempelvis i parken. Den skyddade bostadsgården ger goda lekmöjligheter för barn.

kulturhistoriska värde på ett tydligt sätt.

Nya träd avses planteras i rak linje för att ta upp den traditionella alléutformningen och förstärka samhörigheten med Lorensbergsparken och även sammanväva med allén norrut mot Heden. Poppeln var tidigare en del av en allé av popplar längs cirkusen. Att ta med det som i gestaltningen kan vara ett enkelt sätt att knyta an till platsens historia.

I planområdet finns idag stora träd som bidrar till områdets identitet som parkområde. Utmed Berzeliigatan försvinner en del stora gamla träd, vilket kan ha negativa sociala konsekvenser för platsens identitet. Träd är ofta identifieringskännetecken och har därför också ett högt socialt värde. Ett uttrycksmässigt samband mellan planområdet och parken, skalor och volymer av ny bebyggelse är avgörande för att knyta an till platsens identitet och förstärka befintliga värden.

Socialt hållbar stadsplanering förutsätter att berörda aktörers och medborgares synpunkter, idéer och åsikter fångas upp. Att ta deras behov på allvar skapar förtroende och acceptans för förändringar framöver. Inkluderande insatser som en kontinuerlig dialog med berörda och intressenter kan förstärka hela stadsdelens identitet. En workshop med berörda verksamheter ägde rum i samband med planarbetet. Åsikter och idéer från deltagarna som deltog i workshopen bör prövas.

SLUTSATSER

PRIORITERAT STADSLIV I INNERSTADEN

– de urbana kvalitéterna kommer stärkas och kompletteras (+)

FÄRRE PARKERINGSPLATSER

– Färre allmänt tillgängliga parkeringsplatser och en tydligare fokus på boendeparkering (+)

NYA BOSTÄDER OCH ARBETSPLATSER I CENTRALT LÄGE

– tillkommande bostäder, verksamheter och arbetsplatser (+)

ÖKAD TRYGGHET

– nya byggnader med aktiva bottenvåningar främjar tryggheten (+)

PARKEN OCH TEATERN AKTIVERAS

– det nya centrala torget och en attraktiv utformning av Karl Gerhards Plats samt "teaterstråket" skapar en tydlig entré intill kvarteret och underlättar tillgången till de olika målpunkterna i kvarteret (+)

ÅTERPLANTERING AV DE NEDTAGNA TRÄDEN

– nya träd som förstärker kvarterets parkkaraktär tillkommer (+)

BLANDNING AV BOSTADSFORMER

– det regleras för 30% hyresrätter i markanvisningsavtalet (+)

POPPELN BEVARAS

– ett grönt landmärke får vara kvar. Det ökar igenkänningen, överblickbarheten och möjlighet att bibehålla platsens identitet (+)

NYA MÖTESPLATSER

– ett nytt offentligt torgrum mot parken bredvid poppeln skapar en ny mötesplats centralt i kvarteret. Karl Gerhards Plats finns kvar som passage längs parken och stråket längs teaterns östra sida förstärks (+)

NY SKYDDAD BOSTADSGÅRD

– en ny bostadsgård som ligger centralt och skyddad i kvarteret skapas som privat mötesplats för de boende och barn i kvarteret (+)

PLANFÖRSLAGET SPEGLAR STENSTADENS STRUKTUR

– gestaltningen återspeglar bebyggelsen och befintliga volymer av kringliggande byggnader genom det planerade slutna kvarteret och tar hänsyn till Stenstadens dominerande strukturer i stadsdelen (+)

TYDLIG UPPDELNING I PRIVATA OCH OFFENTLIGA PLATSER

– bebyggelsestruktur med tydlig uppdelning mellan privat och offentligt gör det möjligt för både boende och besökare att vistas i området (+)

INTRESSEKONFLIKT NYA BOSTÄDER VS. KULTUR- OCH PARKMILJÖ

– exploatering med bostäder i innerstadsläge behövs, men det står i kontrast till de befintliga värden på plats som domineras av kultur och parkmiljö (+/-)

INTRESSEKONFLIKT BOSTÄDER I INNERSTADSLÄGE VS. SEGREGATION

– avvägningen mellan nya bostäder i innerstadsläge med en majoritet av bostadsrätter och sannolikt högre hyror står i kontrast till stadens ambitioner att undvika ytterligare segregation (+/-)

INGET FOKUS PÅ NY KULTUR

– befintliga kulturinstitutioner i området stärks, men förslaget stärker inte kulturuttrycket ytterligare (-)

PLANERINGSFOKUS LIGGER PÅ VOLYMER OCH BYGGNATION

– parken stärks, men det skapas primärt nya byggnader och få nya grönytor (-)

TÄT BEBYGGELSE

– tillkommande tät bebyggelse i ett redan delvis tätbebyggt kvarter (-)

LORENSBERGSTEATERN BLIR INTE LIKA FRAMTRÄDANDE

– tillkommande byggnader kan undergräva teatern, så att den inte blir lika iögonfallande i stadsbilden från Södra Vägen (-)

FÅ FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SOCIOEKONOMISK MÅNGFALD OCH RISK FÖR FORTSATT GENTRIFIERING OCH SEGREGATION

– socioekonomisk mångfald förväntas inte i större utsträckning, på grund av en majoritet av bostadsrätter, dyra hyror och för få informella mötesplatser (-)

ÖKADE TRANSPORTER

– tunga transporter i området på grund av sophantering och leveranser till teatern, biblioteken och verksamheterna som tillkommer (-)

BORTFALL AV GAMLA TRÄD (OCH EN BIOTOPSKYDDAD ALLÉ)

– stora, gamla träd längs Berzeliigatan och pelarekarna längs Södra Vägen som utgör en biotopskyddade allé ska tas bort (-)

BEGRÄNSAT MED SOLLJUS PÅ BOSTADSGÅRDEN

– förhållandevis solfattig gård, där riktvärdet med minst 5 timmars sol mellan kl. 9 och 17 vid vårdagjämning uppfylls inte inom större delen av bostadsgården (-)

INGET SÄRSKILT FOKUS PÅ DELAKTIGHET OCH MEDBORGARPERSPEKTIV

– inga planerade dialoginsatser utöver den lagstiftade formella planprocessen och SKA/ BKA-processen, vilket innebär att man inte tar vara på möjligheten till ytterligare delaktighet för berörda medborgare eller ytterligare förankring av beslut i allmänheten. (-)

REKOMMENDATIONER

DETALJPLANEN

Jobba vidare med att skapa förutsättningar för en väl utformad, estetiskt tilltalande och grön mötesplats som blir en koppling och entré till Lorensbergsteatern och -parken. Möjliggör för uteserveringar i soligt läge. Det ger förutsättningar för en trygg och levande plats dygnet runt för alla.

Säkerställa en tilltalande utformning av stråken intill planområdet: Karl Gerhards Plats och "teaterstråket". Det öppnar upp planområdet och skapa anknytning till kulturinstitutioner och till parken.

Skapa förutsättningar för en grön gemensam bostadsgård med sociala ytor och en skyddad plats för barn och boende att mötas och umgås.

Planera för olika lägenhetsstorlekar som vänder sig till olika målgrupper, så att det blir attraktivt för barnfamiljer att flytta in och för att skapa mångfald i området.

Bevara poppen och ge poppen så mycket plats som möjligt så att dess värde som grönt landmärke blir så tydligt som möjligt.

Ersätt alla träd som behöver tas bort med nya träd. Storlek och trädsort av de nya träderna kan minska skadan av att äldre träd försvinner.

Möjliggör gröna ytor och planteringar på bostadsgården.

Skapa tysta platser.

Arbeta med dialogresultaten från workshoppen med verksamheterna och återkoppla till involverade aktörer.

GENOMFÖRANDE

Jobba vidare med aktiva bottenvåningar och verksamheter, exempelvis restauranger och uteserveringar mot torget och mot gatorna. Ju mer folk i rörelse desto bättre för den upplevda tryggheten.

Planera för en variation i de aktiva bottenvåningarna som även genererar aktivitet dagtid.

Jobba vidare med integrering av konst och inkluderande samverkansprocesser mellan arkitekter och konstnär eller skapa samverkansprocesser med medborgarna.

I Göteborg gäller enprocentregeln som innebär att en procent av byggprojektkostnaden vid ny-, om- eller tillbyggnad i kommunal regi ska avsättas för konstgestaltning. Regeln gäller även offentliga platser utomhus. Planområdet är en plats där konsten kan bidra till att skapa något unikt och innovativt och stärka områdets identitet. För planen är enprocentregeln markanvisad och beslutad att implementeras i samverkan med övriga parter i utvecklingsprojektet.

Skapa bra belysning på allmänna platser för att främja tryggheten.

Skapa förutsättningar för öppna och överblickbara ytor som erbjuder variation i rörelsemönster genom en markutformning som bidrar till tydliga stråk och kopplingar till omkringliggande platser.

Skapa trygga och trafiksäkra passager och bra ljudmiljöer samt säkerställ tillgängligheten till teatern och parken, även under byggtiden.

Möjliggör alternativa lösningar för kulturella användningar, konserter eller utställningar, eller användningar som främjar cirkulär ekonomi, i området (cykelreparation, delningstjänster mm.) eller låt kulturföreningar ta plats i de nya byggnaderna.

Stöd en flexibel process under byggskedet så att berörda och intressenter ges inflytande. Möjliggör aktiviteter för delaktighet i stadsdelen så att omkringboende känner sig involverade i byggprocessen.

Följ upp att Karl Gerhards Plats blir trafiksäker, om den utformas som ett shared space för transporter, gående och cyklister. Fortsatt fokus på fotgängare och cyklister och att skapa en koppling till parken.

FÖRVALTNING OCH DRIFT

Skapa en attraktiv offentlig miljö genom underhåll av gårds- och utemiljöer. Detta för att säkerställa tryggheten och attraktiviteten i området.

Upprätta en skötselplan för allmänna miljöer i kvarteret, även under byggperioden för att säkerställa belysning, gångstråk och sophantering.

PLANENS NÄROMRÅDE

Aktivera hotellets bottenvåningar längs med Engelbrektskatan och motsatt sida av huset för att aktivera denna del av kvarteret och motverka att delen upplevs som en baksida.

Knyt an till historien i området. Skapa aktiviteter i parken som knyter an till platsens historia som en nöjespark. Det kan exempelvis vara en utomhusscen, en pop-up teater eller aktiviteter för barn. I dialogen med befintliga verksamheter i kvarteret kom det fram en gemensam önskan om en mindre utomhusscen för barn i parken. Scenen skulle kunna koppla till den historiska nöjesparken och skapa nya förutsättningar för kultur, lek och lärande för barn.

Säkerställa att åtgärder i parken som är planerade genomförs i samband med planens genomförande. Parken ska göras tryggare, trevligare, mindre bullrig och barnvänligare så att det påverkar planområdets sociala värden också.

Överbrygga barriärer till parken genom tydliga stråk och entréer och satsa på uteserveringar vända mot parken som har olika öppettider.

Stärk entrén till parken i hörnet Södra Vägen/ Engelbrektskatan genom exempelvis ett diagonalt övergångsställe.

Skapa upplevelser för olika typer av sinnen genom en ljudpark så att besökare upplever olika ljud när de går genom parken.

Jobba med offentlig konst på olika sätt som kopplar an till platsens historik.

Knyt an till platsens historia och skapa en nöjespark med uteserveringar och kulturevenemang.

Välj gestaltning av och material till fasaderna och marken utifrån platsens kulturhistoria. Med färg och materialval skapas igenkänning och identitet.

GENERELLA REKOMMENDATIONER

Möjliggör för framtidens infrastruktur med exempelvis offentligt wifi på mötesplatser inomhus och utomhus.

Arbeta med delaktighet och skapa en inkluderande och deltagande planeringsprocess så att människorna kan känna igen sig och förstår planen. Inkludera barn och ungdomar i gestaltningen av exempelvis torget. Med delaktighet kan identitet skapas och acceptans för kommande byggprojekt uppnås för hela stadsdelen.

Skapa en blandning av upplåtelseformer och rimliga hyror för bostäder och lokaler. Det gör att människor med olika ekonomiska förutsättningar och institutioner som behöver prisvärda lokalhyror, såsom kulturverksamheter eller föreningar, kan flytta in. På det sättet kan området bli inkluderande, diversifierat och segregation och gentrifiering kan motverkas.

REFERENSER

- Göteborgs Stad (2019). Göteborgs Arkitekturpolicy - Göteborg, modig förebild inom arkitektur.
- Göteborgs Stad (2016). *BARNKONSEKVENSNALYS, barn och unga i fokus 1.2.*
- Göteborgs Stad (2016). *SOCIAL KONSEKVENSNALYS, människor i fokus 1.2.*
- Göteborgs Stad (2012-). Göteborgs Stadsmiljöpolicy. Inkluderar: Stadens Golv (2012), Stadens Färg (2014), Stadens Möbler (2014), Stadens Ljus (2015), Stadens Träd (2016).
- Boverket (1991). Solklart.
<https://www.boverket.se/contentassets/f8fe004c78104822a732044063c40d85/solklart.pdf>
- Boverket (2015). *Gör plats för barn och unga!*
<https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/publikationer/2015/gor-plats-for-barn-och-unga1/>
- Norconsult (2024). Antikvarisk konsekvensbeskrivning Detaljplan Lorensbergsparken.
- Norconsult (2021). Genomförandestudie Torslanda Tvärförbindelse.
- Norconsult (2022). Social konsekvensanalys- och barnkonsekvensanalys Planprogram Visättra.
- Ceccato, V., Vasquez, L., Langefors, L., Canabarro, A., Petersson, R. Kungliga Tekniska Högskolan (2019). *Trygg stadsmiljö - Teori och praktik för brottsförebyggande & trygghetsskapande åtgärder, Institutionen för samhällsplanering och miljö,*
- Törnqvist A., Olsson S., Claesson S. (2012). *Socialt blandat boende i Göteborg.*

